

BODEM EN GROND

door

Prof. Dr O. DE VRIES

In het Mei-nummer van dit tijdschrift hield Prof. Ir J. H. Jager Gerlings een sympathiek pleidooi voor het zuiver houden van het Nederlands, ook in de bosbouwkundige vaktaal, en verhieft zijn stem speciaal tegen het klakkeloos vernederlandsen van Duitse woorden — een euvel, waaraan de Nederlandse wetenschappelijke wereld in het algemeen nogal mank gaat omdat men, de gedachten vervuld van eigen problemen, de tijd niet vindt om over zuiver Nederlandse termen na te denken en gemakshalve het vreemde woord gebruikt, dat dan gaandeweg zich iets vernederlandst en blijft hangen. De Centrale Taalcommissie voor de Techniek tracht hier voorlichtend en helpend in te grijpen om aan dit euvel paal en perk te stellen.

Onder de voorbeelden, die Prof. Jager Gerlings noemt, nemen *bodem* en *grond* een voorname plaats in. Hierbij gaat het echter niet over het gebruik van vernederlandste vreemde woorden, zoals bij „bestand” (inplaats van opstand), „kaalslaan” voor kaalkappen, „plenteren” (voor uitkappen) en andere; de woorden „bodem” en „grond” zijn zonder twijfel beide goed Nederlands en Prof. Jager Gerlings noemt als zodanig dan ook termen als de bodem van een vat, de bodem van Nederland e.d. Hij maakt bezwaar tegen het gebruik van bodem in samenstellingen als *bodem* bewerking, *bodem* onderzoek, *bodem* verbetering, in welke gevallen men naar zijne mening grond zou moeten gebruiken.

Nu weet ieder, dat het met het gebruik van bodem en grond in goed Nederlands een ingewikkelde geschiedenis is, waarbij ons taalgevoel eigenaardig werkt. Want terwijl b.v. naast de „bodem van Nederland” ook gebruikt wordt „de Nederlandse grond” („waarop onze wieg eens stond”), kan men zeker niet spreken van „een vat de grond inslaan”, enz.; een ieder kan voorbeelden genoeg vinden en het zou te ver gaan om in dit tijdschrift over dit onderwerp uit te wijden; dat zou dan trouwens beter aan taalkundigen overgelaten kunnen worden.

Wat de vakliteratuur betreft is het woord *bodemkunde* met zijne afleidingen volkomen ingeburgerd en niet door *grondkunde* te vervangen; men spreekt al sinds jaren van *Bodemkundig* Instituut, van Bedrijfslaboratorium voor *Grond* onderzoek, en thans ook van Stichting voor *Bodem* kaartering; en schreef niet W. H. C. Staring reeds omstreeks 1850 zijn „Bodem van Nederland”? De Commissie voor Standaardbenamingen voor Bodem en Bodemwater¹⁾, heeft dit punt uitvoerig in beschouwing genomen en is tot de conclusie gekomen dat men een verrijking van de taal en een verduidelijking van de vaktermen bereikt wanneer men de beide woorden gebruikt in de volgende betekenis:

¹⁾ Ingesteld door de Ned. Bodemkundige Vereeniging; Voorzitter Prof. Ir J. W. Thierry, Secretaris Dr S. B. Hooghoudt, Verl. Oosterweg 122, Groningen.

